Dosarul nr. 4r-4505/24 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-23152122-02-4r-25102024 Judecător Renata POPESCU-BALTA

**D E C I Z I E**
**în numele Legii**

**12 iunie 2025** **mun. Chișinău**

**COLEGIUL PENAL AL CURȚII DE APEL CENTRU**
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător Silvia CECAN
Judecătorii Denis BĂBĂLĂU și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional EMELIOV Maxim, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-3455/2023 din 21 iunie 2024, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023 în privința lui **EMELIOV Maxim** în temeiul art.63 alin.(1) Cod contravențional.

***Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:***
*în procedura instanței de fond, din 26.10.2023 până la 21.06.2024;*
*în Curtea de Apel Centru, din 25.10.2024 până la 12.06.2025.*
***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

Verificând temeinicia Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

**A C O N S T A T A T :**

1. La data de 25 octombrie 2023, Inspectoratul de Poliție Botanica mun. Chișinău a înaintat în instanța de judecată cauza contravențională intentată în privința lui EMELIOV Maxim învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, în conformitate cu prevederile art.395 Cod contravențional.

La data de 19 octombrie 2023, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 107***** în privința lui EMELIOV Maxim în baza art.63 alin.(1) Cod contravențional. Conform procesului-verbal cu privire la contravenție, acesta în perioada 11.08-14.09.2023 aflându-se pe adresa mun. Chișinău, str. *****, 10/1 ap. 5 a îndeplinit necorespunzător obligațiunile de întreținere, educare și de instruire a copilului *****, a.n. *****, prin faptul că a încălcat graficul de întrevedere cu copilul, prin ce a comis contravenția prevăzută de art.63 alin.(1) Cod contravențional.

Potrivit pct.16 din procesul-verbal cu privire la contravenție, cauza contravențională a fost remisă instanței de judecată în temeiul art.395 alin.(1) Cod contravențional, ca fiind autoritatea competentă să o soluționeze în temeiul art.395 Cod contravențional.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-3455/2023 din 21 iunie 2024,* a fost recunoscut EMELIOV Maxim, vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, și i-a fost aplicat o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 6 (șase) unități convenționale, ceea ce în corespundere cu art.34 alin.(1) Cod contravențional constituie 300 (trei sute) lei.

A fost adus la cunoștință lui EMELIOV Maxim că, în corespundere cu prevederile art.34 alin (3) Cod contravențional, ea este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, şi, în așa fel, se va considera că sancțiunea amenzii a fost executată integral.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional EMELIOV Maxim a declarat recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-3455/2023 din 21 iunie 2024, cu dispunerea încetării procesului contravențional intentat pe art.63 alin.(1) Cod contravențional în privința cet. EMELIOV Maxim.*

În motivarea recursului contravenientul a menționat că, Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-3455/2023 din 21 iunie 2024 este neîntemeiată și urmează a fi casată, or instanța a dat doar o apreciere probelor prezentate la materialele cauzei contravenționale, şi nu a solicitat administrarea suplimentară a unor acte probatorii în cazul constatării lipsei acestora, circumstanțe care ar fi putut fi examinate şi verificate prin prisma argumentelor participanților la proces, ca ulterior să fie emisă o hotărâre motivată, clară şi conform prevederilor legale la caz.

Susține recurentul că fiind reprezentant legal al fiicei sale ***** d.n.*****, legea îi spune clar, să-i apere interesele nemijlocit în orice situație, mai special dacă viața și sănătatea copilului este în pericol. Cu regret, dar mama *****s-a recăsătorit cu un bărbat violent, astfel condițiile de viață a *****au devenit insuportabile, fapt pentru care fiica a refuzat definitiv să mai locuiască cu ei din 11.08.2023 şi a venit la dânsul. Ulterior ***** a mai plecat de la mama şi a doua oară la 30.04.2024.

Pentru un părinte de rând, neavând experiență juridică, unica speranță de a apăra drepturile copilului minor este de a fi auzit de către autorități, care urma să se autosesizeze şi să identifice un plan de acțiuni în interesul superior al copilului. În cazul dat circumstanțele au derulat drept invers. Sectorista refuza să înregistreze cererile sale cu privire la abuz şi violență suportate de copil în familia mamei sale. Autoritatea tutelară se eschiva totalmente. Inclusiv a neglijat complet faptul comportamentului violent al mamei copilului în perioadă 25.08.2023-4.09.2023, când mama copilului a fost luată de 3 ori de la domiciliul său de către poliție. A fost traumatizat și el și copil. Cca 40 de copii au suferit traume psihice, fiind martori acțiunilor ei violente când a încercat cu rudele ei să răpească pe ***** din curtea blocului locativ.

Cu privire la poziția primei instanțe, consideră incorect de a atribui participantei procesului BURDILO Margareta - mama copilului - statut procesual de victimă, din

motiv că drepturile și interesele ei nu au fost atinse de acțiunile sale. La fel agentul constatator nu-i a atribuit statutul nici de victimă și nici de martor. Mai special Margareta sa demonstrat ca fiind violentă în raport cu fiica sa minoră *****, fapt pentru care a fost sancționată contravențional, luată la evidență și riscă să fie sancționată și penal. Astfel prin comportamentul său de ani la rând Margareta dă temei să concluzioneze că adevăratul interes al ei de a avea pe copil lângă ea - este de a se folosi de pensia alimentară. ***** povestea mereu că alimentația ei este cam proastă dar în familia nouă a Margaretei băuturi alcoolice sunt mereu binevenite şi în sortiment.

Totodată consideră neîntemeiat de a îl recunoaște vinovat în circumstanțe când încerca prin tot efort posibil să apere drepturile copilului său minor în situație excepțională, să-l protejez de violență, totodată neavând suport adecvat din partea autorităților.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), Colegiul penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În conform art.471 alin.(1) Cod Contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod Contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite* recursul *declarat de către persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional EMELIOV Maxim, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-3455/2023 din 21 iunie 2024*, *de a casa integral Hotărârea recurată, rejudecă cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din considerentele ce succed.*

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, însă fără a înrăutăți situația contravenientului.*

Conform art.461 alin.(1) Cod contravențional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.441 şi 445, instanța de judecată încetează procesul contravențional.

Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul Penal constată prezența temeiurilor de fapt și de drept, întru casarea acesteia, astfel că la adoptarea soluției instanța de fond nu a ținut cont de rigorile art.443 Cod contravențional al Republicii Moldova.

Prin urmare Colegiul notează că în temeiul prevederilor art.462 alin.(1) Cod Contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată*.

În continuare Colegiul relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În conformitate cu prevederile art.8 alin.(2) Cod contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Potrivit art.374 Cod contravențional, procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea şi soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor şi condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției. (2/1) Procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârșirea contravenției. (3) Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internațional şi ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile şi libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Conform art.375 Cod contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

În conformitate cu prevederile art.10 Cod contravențional, constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională. Conform art.395 alin.(1) pct.2) Cod contravențional, instanța de judecată judecă contestațiile împotriva deciziilor autorităților competente să soluționeze cauzele contravenționale, procurorului.

Potrivit dispozițiilor art.440 alin.(1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare. În conformitate cu alin.(1) al art.442 Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății, instanța de recurs reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

*Reieşind din normele vizate, dar şi analizând circumstanțele cauzei contravenționale, Colegiul Penal remarcă faptul că soluția instanței de fond privind recunoaşterea vinovăției lui EMELIOV Maxim, de comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, este una eronată, instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiate motivele instanței de judecată care a fost determinată să mențină în vigoare procesul verbal cu privire la contravenție, în lipsa unei analize certe și clare a prevederilor art.443 Cod contravențional.*

7. În fapt, reieșind din materialele cauzei Colegiul penal reține că prin procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023, întocmit de agentul constatator, petiționarul EMELIOV Maxim a fost sancționat contravențional, reținându-se în sarcina sa săvârșirea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, pe faptul că acesta în perioada 11.08-14.09.2023 aflându-se pe adresa mun. Chișinău, str. *****, 10/1 ap. 5 a îndeplinit necorespunzător obligațiunile de întreținere, educare și de instruire a copilului *****, a.n. *****, prin faptul că a încălcat graficul de întrevedere cu copilul.

La data de 19 octombrie 2023, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Botanica mun. Chișinău, a întocmit în privința lui EMELIOV Maxim procesul-verbal cu privire la contravenții cu seria/nr. MAI06 107*****, pe semnele contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional.

Consecutiv, la data de 25 octombrie 2023, Inspectoratul de Poliție Botanica mun. Chișinău a înaintat în instanța de judecată cauza contravențională intentată în privința lui EMELIOV Maxim învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, în conformitate cu prevederile art.395 Cod contravențional.

Iar prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-3455/2023 din 21 iunie 2024, a fost recunoscut EMELIOV Maxim, vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, și i-a fost aplicat o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 6 (șase) unități convenționale, ceea ce în corespundere cu art.34 alin.(1) Cod contravențional constituie 300 (trei sute) lei. A fost adus la cunoștință lui EMELIOV Maxim că, în corespundere cu prevederile art.34 alin.(3) Cod contravențional, ea este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, şi, în așa fel, se va considera că sancțiunea amenzii a fost executată integral.

8. În context Colegiul penal ține să precizeze că instanța de judecată la examinarea contestației nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.443 Cod contravențional.

Cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerințele prevăzute de lege sub sancțiunea nulității absolute, Colegiul penal constată că dispozițiile legale în materie nu au fost respectate. Astfel, procesul-verbal nu cuprinde toate mențiunile prevăzute de art.443 și art.445 Cod contravențional.

În conformitate cu art.442 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care *se individualizează fapta ilicită* şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Consecvent la cele expuse instanța de recurs statuează că conform art.443 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde data (ziua, luna, anul) şi locul încheierii; calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă; numele, prenumele, domiciliul, ocupația contravenientului, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; ***fapta contravențională**, locul şi timpul săvârşirii ei, **circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice**, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție; **încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției***; aducerea la cunoștința contravenientului şi a victimei a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la art.384 şi 387; obiecțiile şi probele pe care contravenientul le aduce în apărarea sa, precum şi obiecțiile şi probele victimei.

Legiuitorul la art.445 alin. (1) Cod contravențional a legiferat în mod expres consecința ***nulității absolute***, care intervine în mod imperativ, prin efectul legii, și care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, ***în cazul neconsemnării*** în procesul verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele şi funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – ***lipsa*** denumirii şi a sediului acesteia, ***a circumstanțelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite şi a datei comiterii acesteia***, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna. (2) Celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

Astfel, așa cum se arată în cuprinsul articolului menționat supra, descrierea faptei trebuie făcută cu indicarea tuturor împrejurărilor, întrucât procesul-verbal cu privire la contravenție reprezintă unicul act probator al săvârșirii unei contravenții. El trebuie sa conțină toate elementele pe baza cărora să se poată cerceta de către instanța de judecată dacă s-a comis o asemenea faptă în realitate și dacă poate opera în concret răspunderea contravențională a unei persoane. Prin lipsa unei descrieri corespunzătoare a faptei contravenționale, se aduce atingere prezumției de nevinovăție de care trebuie să beneficieze petentul. Din acest motiv, descrierea insuficientă a faptei contravenționale este echivalată cu lipsa unei descrieri, întrucât printr-o asemenea întocmire a procesului-verbal s-a cauzat petentului o vătămare care nu poate fi înlăturata decât prin anularea procesului-verbal cu privire la contravenție contestat.

Contrar normei materiale enunțate, se reține că potrivit procesului verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023, la rubrica nr. 6 și anume descrierea faptei contravenționale, Colegiul atestă că agentul constatator a reținut în sarcina lui EMELIOV Maxim fapta contravențională și anume *a îndeplinit necorespunzător obligațiunile de întreținere, educare și de instruire a copilului *****, a.n. *****, prin faptul că a încălcat graficul de întrevedere cu copilul,* calificând fapta în baza prevederilor art.63 alin.(1) Cod contravențional care prevede răspundere contravențională pentru (*1) Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligațiilor de întreținere, de educare şi de instruire a copilului, se sancționează cu amendă de la 6 la 15 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 15 la 25 de ore.*

9. Analizând faptele constatate de către agentul constatator la compartimentul nr.6 al procesului-verbal cu privire contravenție, instanța de recurs atestă o încercare a agentului constatator de a reda faptele imputate lui EMELIOV Maxim, indicând că prin acțiunile sale acesta *a îndeplinit necorespunzător obligațiunile de întreținere, educare și de instruire a copilului, prin faptul că a încălcat graficul de întrevedere cu copilul*, considerând că este necesară atragerea la răspundere contravențională conform art.63

alin.(1) Cod contravențional. La rubrica „Încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională”, se indică „art.63 alin.(1)Cod contravențional.

Astfel, deși potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție, agentul constatator îi incriminează contravenientului *îndeplinirea necorespunzător obligațiunile de întreținere, educare și de instruire a copilului prin faptul că a încălcat graficul de întrevedere cu copilul*, reținând că conform deciziei DPPDC sectorului Râșcani, Comisiei pentru protecția copilului nr. 6/5 din 01.02.2023 „cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul ***** EMILIOVA, s-a stabilit graficul de întrevederi cu tata EMELIOV Maxim și anume în zilele de vineri ale săptămânilor pare ale anului, tatăl va lua copilul după finisarea activităților școlare și îl va conduce la domiciliul mamei duminica la ora 16.00, însă în perioada 11.08.-14.09.2023 copilul ***** ***** s-a aflat la domiciliul tatălui EMELIOV Maxim, fără a fi întoarsă copilul mamei, fapt confirmat de însăși EMELIOV Maxim, Colegiul constată că fapta acestuia nejustificat a fost încadrată în limitele art.63 alin.(1) Cod contravențional, care prevede răspundere pentru - neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligațiilor de întreținere, de educare şi de instruire a copilului.

Prin urmare se impune necesitatea de a menționa faptul că, răspunderea contravențională pentru *îndeplinirea necorespunzător obligațiunile de întreținere, educare și de instruire a copilului prin faptul că a încălcat graficul de întrevedere cu copilul*, este stabilită la art.64 Cod contravențional, și nu la art.63, așa cum a calificat faptele agentul constatator.

Astfel prin încadrarea faptei în baza textului de lege imputat (art.63 alin.(1) Cod contravențional), agentul constatator a admis încălcarea principiului dreptății prevăzut la art.7 Cod contravențional și principiului individualizării răspunderii și sancțiunii contravenționale prevăzut la art.9 Cod contravențional

Prin urmare, Colegiul penal constatată că, învinuirea adusă lui EMELIOV Maxim prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023, nu este clară, agentul constatator nu a realizat o descriere concretă a contravenției, cu specificarea acțiunii sau a inacțiunii autorului, și a tuturor circumstanțelor de natură a-i conferi faptei acest caracter. Instanței de recurs notează că nu îi este clar ce faptă concret a comis persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional și*, a fortiori*, care ar fi corespondentul acesteia în norma contravențională de la art.63 Cod contravențional.

Colegiul penal menționează că pentru a stabili corect încadrarea juridică, *trebuie să existe concordanță deplină între fapta concretă săvârșită de făptuitor şi norma materială contravențională, precum şi în raport cu dispozițiile legale general aplicabile faptei comise*. Astfel, încadrarea juridică are o importantă deosebită, deoarece se asigură desfășurarea în limitele legii a represiunii contravenționale şi constituie o garanție a respectării drepturilor legitime ale persoanelor.

Prin urmare, instanța de recurs, examinând aspectele relevate menționează, că procesul-verbal nu corespunde exigențelor art.443 alin.(1) lit.d) Cod contravențional, agentul constatator admițând omisiuni care atrag conform art.445 Cod contravențional, nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, or învinuirea formulată cet. EMELIOV Maxim în procesul-verbal cu privire la contravenție se prezintă a fi una

incertă şi abstractă, fără indicarea circumstanţelor care au importanţă fundamentală pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor juridice, *cu indicarea greşită a contravenţiei imputate*, nefiind clar care învinuire îi este adusă acestuia.

Încălcările menţionate nu au fost înlăturate de către agentul constatator la examinarea cauzei contravenţionale şi respectiv acesta fiind nul şi nu poate fi pus la baza constatării vinovăţiei lui EMELIOV Maxim.

Instanţa reiterează faptul că, prezumţia de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenţie, a fost supusă atenţiei Curţii Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, îşi exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenţiei în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanţiilor fundamentale, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, care protejează cetăţenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităţilor, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenţie. Reiterând importanţa, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanţii, destinată să restabilească echilibrul dintre presupuşii autori ai faptelor ilegale şi autorităţile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art.6 din CEDO

În egală măsură, Colegiul penal constată că materialele cauzei atestă că în speţă s-a derogat de la prevederile art.443 Cod contravenţional.

10. Astfel, Colegiul penal reţine faptul că neconsemnarea, nu doar efectivă, dar şi neconsemnarea veridică, completă a datelor şi faptelor indicate la art.443 Cod contravenţional, fapt care afectează în mod esenţial fondul cauzei şi nu poate fi înlăturată de instanţă, atrage nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie, or o altă interpretare, având caracter extensiv-defavorabil, este interzisă potrivit art.5 Cod contravenţional.

Prezentarea generală, lipsită de conţinut a faptei şi cu acuzaţii alternative echivalează cu lipsa faptei şi atrage nulitatea procesului-verbal. Astfel, procesul-verbal cu privire la contravenţie examinat nu conţine informaţii despre acţiuni/ inacţiuni concret individualizate din cele enumerate la art.63 alin.(1) Cod contravenţional, care au fost încălcate de către EMELIOV Maxim, adică forma concretă de exprimare a pretinsei conduite. Altfel spus, agentul constatator a omis să indice în procesul-verbal cu privire la contravenţie încadrarea exactă a acţiunilor pretinse a fi ilegale.

Instanţa de recurs reţine că, contrar prevederilor art.442 alin.(1) Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit de către agentul constatator *fără a fi individualizată fapta ilicită clar*, or, în temeiul procesului verbal cu privire la contravenţie nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023, agentul constatator pretinde faptul că contravenientul *a îndeplinit necorespunzător obligaţiunile de întreţinere, educare şi de instruire a copilului prin faptul că a încălcat graficul de întrevedere cu copilul*, fapta acestuia potrivit normei materiale este încadrată în limitele art.64 Cod contravenţional, însă din motive neclare, a conchis agentul constatator asupra

necesității atragerii la răspundere contravențională conform art.63 alin.(1) Cod contravențional.

La acest capitol, Colegiul penal constată că în procesul-verbal examinat, la rubrica „încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională" s-a descris în mod generic fapta contravențională. Prin „generic", se are în vedere o informație cu privire la o categorie întreagă sau care cuprinde toate cazurile de același fel. Prin descrierea generică a faptei contravenționale se aduce atingere prezumției nevinovăției de care trebuie să beneficieze persoana. Este insuficientă indicarea normei materiale contravenționale și a altor legi aferente cauzei în conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție. De altfel, în asemenea condiții, este dificil să se stabilească cum ar fi putut persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional să-și exercite drepturile procedurale fără a cunoaște care fapte au fost ilicite, în viziunea agentului constatator.

Colegiul penal menționează că, cu privire la contravenția a cărei comitere a fost reținută în sarcina lui EMELIOV Maxim, instanța de recurs a observat că în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute în procesul-verbal de contravenție constatată de către agentul constatator, prin probe certe, pertinente şi de netăgăduit, astfel încât în favoarea persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție acționează principiul in *dubio pro reo*. În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. De altfel, potrivit art.375 alin.(3) Cod contravențional, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condițiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

Or, în cazul procesului-verbal contravențional nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023, lipsește rubrica „fapta contravențională", iar situația de fapt se descrie în cadrul rubricii „indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției". Respectiv, indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției, conform art.443 alin.(1) lit. e) Cod contravențional, nu au fost indicate. Nu au fost indicate circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, fapt ce contrează prevederilor art.443 alin.(1) lit.d) Cod contravențional

Luând în calcul constatarea specificată la alineatul precedent, Colegiul apreciază că Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023, sunt afectate de nulitate absolută, prin prisma art.445 alin.(1) Cod contravențional.

11. Prin urmare, Colegiul penal conchide că la constatarea faptei, agentul constatator a încălcat prevederile art.443 Cod contravenționale, or la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, nu a individualizat fapta contravențională, nu a stabilit circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, și respectiv, a adoptat o decizie de sancționare a lui EMELIOV Maxim, în lipsa probelor pertinente și concludente, cauza fiind examinată incomplet, nefiind stabilit cert faptul că în acțiunile făptuitorului, sunt prezente elementele contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, or nu au fost administrate

de către agentul constatator careva probe care ar permite instanței să deducă și pe cale de consecință, să constate și confirme, acțiunile cet. EMELIOV Maxim de *îndeplinire necorespunzător obligațiunile de întreținere, educare și de instruire a copilului prin faptul că a încălcat graficul de întrevedere cu copilul*, indicate în conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023, ceea ce determină caracterul generic și imprecis al acuzațiilor aduse lui EMELIOV Maxim în materie contravențională, or norma încriminată contravenientului presupune o altă faptă contravențională. Astfel, concluzia agentului constatator fiind unilaterală și lipsită de suport probatoriu în raport cu circumstanțele cauzei, contrar prevederilor art.5 alin.(1) și art.7 Cod contravențional.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, agentul constatator la întocmirea procesului verbal a încălcat prevederile art.443 Cod contravenționale, or la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, nu a individualizat fapta contravențională, nu a stabilit circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, și respectiv, a încadrat fapta în temeiul unei alte norme materiale contravenționale.

Colegiul penal relevă că, art.374 alin.(3) Cod contravențional, stabilește că, procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Se mai subliniază că, aderând la CEDO, Republica Moldova și-a asumat obligația de a garanta protejarea drepturilor și a libertăților proclamate de CEDO ale tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția sa. Din prevederile Constituției Republicii Moldova (art.4 alin.2) precum și din hotărârea Curții Constituționale nr.55 din 14 octombrie 1999 „Privind interpretarea unor prevederi ale art.4 din Constituția Republicii Moldova" rezultă că CEDO constituie o parte integrantă a sistemului legal intern și respectiv urmează a fi aplicată direct ca oricare altă lege a RM cu deosebirea că CEDO are prioritate față de restul legilor interne care îi contravin. Art.6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, consacră dreptul la un proces echitabil, iar reieșind jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, reflectate în cauza *Ziliberberg contra Moldovei* (nr.61821/40, hotărâre din 01.02.2005), Curtea a decis că, contravenția comportă un caracter „penal" în sensul articolului art.6 din Convenția Europeană.

În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționare contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție și să fie întocmite în conformitate cu rigorile stabilite de legislația contravențională. Or, este esențial faptul că, Legea prevede redactarea procesului verbal într-o anumită formă *ad validatem*, cu respectarea tuturor

prescripțiilor legale de fond și formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit.

Astfel, instanța de recurs remarcă că vinovăția este unul din elementele constitutive a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art.7 Cod Contravențional persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Tot în acest context, potrivit art.375 Cod Contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat sa dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Potrivit principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzut la art.8 Cod contravențional, persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție și numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională, instanța de recurs constată omisiunea agentului constatator de a stabili corect și obiectiv fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, iar prin admiterea rectificărilor în procesul verbal cu privire la contravenție, contravenientul a fost privat de dreptul de a fi informat corect și complet despre fapta de care este acuzat, circumstanțe în care se remarcă lipsa dovezilor veridicității situației de fapt, reținute în procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, astfel încât în favoarea contestatarului acționează principiul in *dubio pro reo.*

12. În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. De altfel, potrivit art.375 alin.(3) Cod contravențional, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condițiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

Cu referire la situația analizată supra, în cadrul examinării recursului, Colegiul a fost în imposibilitate de a stabili elementele de bază în această cauză, care ar proba vinovăția lui EMELIOV Maxim în comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, în conjunctura în care, agentul constatator a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție cu derogarea de la prevederile art.443 Cod contravențional, astfel încât în favoarea contestatarului acționează principiul in *dubio pro reo.*

În acest context, instanța de recurs apreciază că petiționarul nu mai poate formula apărări de fapt și de drept cu privire la o faptă în privința căreia există deja o suspiciune de neautenticitate prin nerespectarea exigențelor legale impuse prin art.445 şi 443 Cod contravențional, care sunt norme de procedură esențiale în prezentul caz.

În continuare, Colegiul indică că argumentele expuse în recurs le reține ca întemeiate, or, din materialele cauzei se atestă că actul prin care s-a constatat presupusa faptă contravențională nu corespunde prevederilor art.443 Cod contravențional al Republicii Moldova, or determinând legalitatea întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție sub sancțiunea nulității absolute, instanța de recurs stabilește că învinuirea formulată se prezintă a fi una incertă şi abstractă, fără indicarea circumstanțelor care au importanță fundamentală pentru stabilirea faptelor şi consecințelor juridice, cu indicarea greșită a indicilor contravenției imputate, nefiind clar care învinuire îi este adusă acestuia. Prin urmare se conchide că agentul constatator la examinarea cauzei nu a clarificat împrejurările cauzei obiectiv și a adoptat o decizie de sancționare a lui EMELIOV Maxim, nerespectând prevederile imperative la întocmirea procesului contravențional

Astfel prezentarea generică a faptei incriminate prin procesul-verbal cu privire la contravenție, cu omiterea descrierii concrete a circumstanțelor esențiale ale comiterii în general, încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției, este apreciată ca fiind una necorespunzătoare, care nu face ca învinuirea contravențională să fie una clară, concretă și previzibilă, abatere pentru care legiuitorul a stabilit expres sancțiunea nulității absolute.

Prin urmare, cu referire la obligativitatea agentului constatator nu doar de a individualiza fapta ilicită, dar și de a întocmi procesul-verbal în baza constatărilor personale și a probelor acumulate, se atestă că, agentul constatator a omis să se conformeze prevederilor legale și în această parte, or acesta nu a întreprins minimul de diligență pentru a verifica și constata elementele esențiale ale faptei pretins a fi comise, or, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existența acestei fapte, iar la caz, rămâne a fi fără claritate ce acțiuni a întreprins făptuitorul care l-a determinat pe agentul constatator să încadreze faptele lui EMELIOV Maxim în baza prevederilor art.63 alin.(1) Cod contravențional, situație care face ca învinuirea contravențională adusă să fie neclară și imprecisă.

Procesul-verbal de contravenție materializează o manifestare de voință cu caracter unilateral a unei autorități publice (prin intermediul persoanelor care au calitatea de agenți constatatori) și reprezintă un act administrativ unilateral cu caracter individual, emis în baza puterii publice, cu scopul de a produce efecte juridice. Procesul-verbal cu privire la contravenție reprezintă un act probator al unei contravenții și trebuie să conțină mențiunile prevăzute de art.443 Cod contravențional.

În acest context, cerința prevăzută în articolul citat este imperativă, întrucât rațiunea instituirii ei a fost aceea de a-i permite instanței cercetarea legalității actului constatator prin stabilirea faptelor materiale şi verificarea încadrării juridice pe care acestea au primit-o şi justețea sancțiunii aplicate. De asemenea, caracterul efectiv al prezumției de nevinovăție impune obligația instituirii unor garanții legale şi de ordin practic, cum ar fi descrierea concretă a locului și timpul săvârșirii faptei contravenționale.

Astfel, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, agentului constatator îi revine obligația de a ține cont de exigențele esențiale care stau la baza legalității acestui act, deoarece este important să fie asigurată calitatea redactării

procesului-verbal cu privire la contravenție, pentru a fi clar, ușor de înțeles, fără să lase loc de incertitudini, mai ales în cazul în care din probele administrate de „acuzare" instanța nu poate fi convinsă de vinovăția „acuzatului", dincolo de îndoiala rezonabilă.

13. Prin urmare, potrivit art.445 Cod contravențional, neconsemnarea în procesul verbal cu privire la contravenție a datelor şi faptelor indicate la art.443, are ca efect nulitatea acestuia.

Pe cale de consecință, procesul-verbal contestat este lovit de nulitatea, care poate fi invocată și din oficiu, or, legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „*ad validitatem",* cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art.443 al Codului Contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art.445 al Codului Contravențional.

Instanța de recurs reține că, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, agentului constatator îi revine obligația de a ține cont de exigențele esențiale care stau la baza legalității acestui act, deoarece este important să fie asigurată calitatea redactării procesului-verbal cu privire la contravenție, pentru a fi clar, ușor de înțeles, fără să lase loc de incertitudini.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil *(Ruiz Torija contra Spaniei, 09.12.1994, §29; Papon contra Franței (nr.2), dec., 15.12.2001; Boldea contra României, 15.02.2007, §30).*

Luând în considerație faptul că, în cadrul examinării cauzei s-a constatat că procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023, întocmite în privința lui EMELIOV Maxim, în baza art.63 alin.(1) Cod contravențional au fost întocmite cu încălcarea prevederile art.443 Cod contravențional, acestea sunt afectate de nulitate absolută, prin prisma art.445 alin.(1) Cod contravențional şi urmează a fi anulate în temeiul art.445 alin.(1) Cod contravențional.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal va admite recursul declarat de persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional EMELIOV Maxim, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-3455/2023 din 21 iunie 2024, casând integral hotărârea primei instanțe cu încetarea procesul contravențional pornit în baza în baza art.63 alin.(1) Cod contravențional, în privința lui EMELIOV Maxim din motivul nulității absolute a procesului verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023.

14. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit.b), art.474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

**D E C I D E :**

***Se admite*** recursul declarat de persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional EMELIOV Maxim.

***Se casează*** integral Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-3455/2023 din 21 iunie 2024, în cauza contravențională intentată în privința lui EMELIOV Maxim în temeiul art. 63 alin.(1) Cod contravențional, se rejudeca cauza și se pronunță o nouă Hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Se declară nulitatea Procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 107***** din 19 octombrie 2023, adoptate în privința lui EMELIOV Maxim în baza art.63 alin.(1) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional.

Decizia este irevocabilă.

**Președintele ședinței,**
**Judecătorul** **Silvia CECAN**

**Judecătorii** **Denis BĂBĂLĂU**

**Vitalie BUDECI**